

Силабус
навчальної дисципліни

**«ГІГІЕНА З ОСНОВАМИ ЕКОЛОГІЇ ТА ТЕХНІКОЮ
САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	224 Технології медичної діагностики та лікування
Освітньо-професійна програма	Лабораторна діагностика
Освітній ступінь	лаборант (медицина) Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	II ЛД-11
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра лабораторної медицини
Викладач курсу	Засанська Галина Михайлівна – асистент кафедри
Контактна інформація викладача	halina.zasanska60@gmail.com
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів –8,5 Загальна кількість годин – 255 Модулів –5 Рік підготовки – 2-й Семестр – 3-й і 4-й Лекції – 40 год. Семінари (практичні заняття, лабораторні заняття) – 152 год. Самостійна робота - 63 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Гігієна з основами екології та технікою санітарно-гігієнічних досліджень» є нормативною дисципліною з спеціальності «лабораторна діагностика». Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати

	здобувачам фахової передвищої освіти необхідні знання для підготовки молодшого бакалавра. Предметом вивчення навчальної дисципліни є здоров'я людини та фактори навколишнього середовища, які впливають на її здоров'я та суспільства в цілому.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної/вибіркової дисципліни «Гігієна з основами екології та технікою санітарно-гігієнічних досліджень» є: розкриття теоретичних основ, методів та засобів дослідження факторів навколишнього середовища, їх впливу на здоров'я людини та суспільства в цілому, значення санітарно-гігієнічних норм, профілактичних заходів, які забезпечують оптимальні умови для життєдіяльності людини, збереження та зміцнення її здоров'я. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати: • основні поняття в галузі гігієни, санітарії та екології; • основні розділи роботи санітарно-гігієнічної лабораторії, лабораторії Держпродспоживслужби; • права та обов'язки медичного лаборанта санітарно-гігієнічної лабораторії; • правила техніки безпеки, охорони праці в галузі та особистої гігієни при роботі в лабораторії; • визначення основних гігієнічних понять і термінів; • класифікацію чинників довкілля; • гігієнічну характеристику чинників довкілля (повітря, ґрунту, води, виробничих умов); • принципи гігієнічного нормування чинників довкілля; • гігієнічні вимоги до обладнання об'єктів довкілля різного призначення; • гігієнічні вимоги до житла і забудівлі населених місць; • основні положення і поняття в галузі гігієни харчування; • основні положення і поняття в галузі гігієни дітей і підлітків; • гігієнічні основи особистої гігієни; • гігієнічні вимоги до водопостачання; • показники якості питної води; • вплив умов праці на здоров'я працюючих; • основні положення і поняття в галузі радіаційної гігієни; • основні законодавчі та нормативні документи в галузі державного санітарного нагляду; вміти: • організувати робоче місце в санітарно-гігієнічній лабораторії, лабораторії Держпродспоживслужби; • дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці в галузі та особистої гігієни при роботі в санітарно-гігієнічній лабораторії; • працювати з нагрівальними приладами, лабораторним посудом, кислотами, лугами, легкозаймистими речовинами; • надавати першу медичну допомогу; • працювати з нормативно-законодавчими документами; • вимірювати і давати оцінку температурному режиму, вологості, швидкості руху повітря, атмосферному тиску; • відбирати проби ґрунту для лабораторного дослідження; • проводити дослідження ґрунту; • відбирати проби стічної води; • проводити дослідження стічних вод; • відбирати проби води і консервувати їх; • визначати органолептичні та фізико-хімічні показники якості води;

	• визначати вміст залишкового хлору у воді; • визначити вміст активного хлору у дезінфікуючих засобах; • визначати освітленість за допомогою люксметра; • розраховувати світловий коефіцієнт, КПО, кут падіння, кут отвору в приміщенні; • оцінювати умови проживання; • відбирати проби харчових продуктів для лабораторного дослідження, оформляти супровідну документацію; • готувати проби харчових продуктів для лабораторних досліджень; • проводити фізико-хімічне дослідження харчових продуктів: • м'яса, кулінарних виробів з посіченого м'яса; • ковбасних виробів; • риби та рибних продуктів; • молока і кисломолочних продуктів; • хліба, борошна; • круп, макаронних виробів; • харчових жирів; • консервів; • безалкогольних напоїв; • розраховувати калорійність і хімічний склад готових страв; • відбирати проби повітря для лабораторного аналізу; • визначати вміст пилу в повітрі; • визначати в атмосферному повітрі та повітрі промислових підприємств вміст токсичних речовин; • визначати рівень шуму та вібрації; • проводити дозиметричний та радіометричний контроль за об'єктами довкілля; • проводити лекції, бесіди з гігієнічного навчання та виховання населення.
Програмні результати навчання	Згідно з вимогами ОПП дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей: • <i>інтегральна</i>: здатність розв'язувати прості задачі під час професійної діяльності на первинних посадах в санітарно-гігієнічній лабораторії, що вимагає основ теоретичних знань та практичних навичок проведення основних лабораторних досліджень; • <i>загальні</i>: цінування та повага до різноманітності та мультикультурності; здатність спілкуватися українською мовою, як усно, так і письмово; здатність спілкуватися другою мовою; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність виявляти ініціативу; здатність вчитися та бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; навички міжособистісної взаємодії; прихильність безпеці; • <i>спеціальні</i> (фахові, предметні): здатність до роботи в санітарно-гігієнічній лабораторії дотримуючись правил охорони праці та техніки безпеки; здатність використовувати знання та практичні навички при відборі проб та їх підготовки до лабораторного дослідження; здатність проводити основні види санітарно-гігієнічних досліджень, інструментальних досліджень чи замірів; здатність оцінювати результати згідно з існуючими нормами, стандартами;

	готовність виконувати точно та якісно дослідження, удосконалювати методики їх проведення; здатність професійно взаємодіяти з колегами, медичними працівниками, іншими фахівцями, застосовуючи різні методи комунікації; здатність дотримуватися нормативних та етичних вимог до професійної діяльності; готовність до безперервного професійного розвитку.
Політика курсу	Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами. Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття з курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт. Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача. Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
ІІІ СЕМЕСТР		
1	Гігієна як профілактична медична наука	2
2	Фізичні властивості повітря, їх гігієнічне значення	2
3	Склад атмосферного повітря. Санітарна охорона атмосферного повітря	2
4	Гігієна ґрунту. Санітарне очищення населених пунктів	2
5	Способи очищення і знезараження стічних вод.	2
6	Гігієнічна характеристика джерел та систем водопостачання	2
7	Гігієнічні вимоги до якості питної води	2
8	Способи очищення та знезаражування води	2
9	Гігієна житла. Гігієнічні вимоги до житлового будівництва	2
10	Гігієнічні вимоги до освітлення і мікроклімату житла	2
11	Предмет і завдання гігієни дітей і підлітків. Особиста гігієна	2
12	Гігієнічні вимоги до дитячих дошкільних установ, шкіл	2

13	Предмет і завдання гігієни харчування	2
14	Гігієнічна характеристика основних груп харчових продуктів	2
	Разом за III семестр:	28
	IV СЕМЕСТР	
15	Консервування харчових продуктів. Гігієна закладів громадського харчування	2
16	Харчові отруєння мікробного та немікробного походження	2
17	Гігієна та фізіологія праці. Виробничий мікроклімат	2
18	Гігієнічна характеристика виробничого пилу, шуму і вібрації	2
19	Виробничі отрути та професійні інтоксикації	2
20	Зміст і завдання радіаційної гігієни	2
	Разом за IV семестр:	12
	Разом	40

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	III СЕМЕСТР	
1	Організація роботи в санітарно-гігієнічній лабораторії	4
2	Визначення температури і вологості повітря	4
3	Визначення швидкості руху повітря і атмосферного тиску	4
4	Дослідження ґрунту	4
5	Дослідження стічних вод	4
6	Модульний контроль 1. Гігієна атмосферного повітря. Гігієна ґрунту. Очищення населених пунктів	4
7	Відбір проб води для дослідження	4
8	Визначення фізико-органолептичних показників води	4
9	Визначення рН і загальної жорсткості води	4
10	Визначення сульфатів, заліза, хлоридів у воді	4
11	Визначення азотовмісних сполук у воді	4
12	Визначення окиснення, розчиненого кисню у воді	4
13	Знезаражування питної води	4
14	Методи очищення та знезаражування води у військово-польових умовах	4
15	Визначення природного та штучного освітлення	4
16	Гігієнічне оцінювання умов проживання	4
17	Модульний контроль 2. Гігієна води і водопостачання населених місць. Гігієна житла. Гігієна дітей і підлітків. Особиста гігієна	4
	Разом за III семестр:	68
	IV СЕМЕСТР	
18	Гігієнічна експертиза харчових продуктів	4
19	Дослідження м'яса	4
20	Дослідження кулінарних виробів з посіченого м'яса	4
21	Дослідження риби	4
22	Дослідження ковбасних виробів	4
23	Дослідження молока і кисломолочних продуктів	4
24	Модульний контроль 3. Гігієна харчування -1	4
25	Дослідження борошна і круп	4
26	Дослідження хліба та макаронних виробів	4
27	Дослідження харчових жирів	4
28	Дослідження консервів	4
29	Дослідження безалкогольних напоїв	4
30	Визначення вмісту аскорбінової кислоти у харчових продуктах	4
31	Визначення енергетичної цінності готових страв	4
32	Модульний контроль 4. Гігієна харчування-2	4

33	Організація досліджень чинників виробничого середовища. Методи відбору проб повітря та визначення пилу	4
34	Визначення виробничого шуму та вібрації	4
35	Визначення токсичних речовин у повітрі	4
36	Визначення токсичних речовин у повітрі експрес-методом	4
37	Радіологічний та дозиметричний контролю об'єктів довкілля	4
38	Модульний контроль 5. Гігієна праці. Радіаційна гігієна	4
	Разом за IV семестр:	84
	Разом:	152

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
III СЕМЕСТР		
1	Основні санітарно - законодавчі документи України	2
2	Методологія гігієни	2
3	Методи дослідження інтенсивності сонячної радіації	2
4	Використання ультрафіолетових променів для санації повітряного середовища	2
5	Роль ґрунту у виникненні й поширенні інфекційних та неінфекційних захворювань	2
6	Оцінка санітарного стану ґрунту за хімічними та біологічними показниками	2
7	Підготовка до модульного контролю 1	2
8	Гігієнічні вимоги до організації та експлуатації зон санітарної охорони джерел водопостачання	2
9	ВідВ Знезараження води криниць та каптажів	2
10	Причини підвищеної вологості у житлі, заходи її профілактики	2
11	Звукоізоляція житла	2
12	Проведення санітарно-гігієнічного обстеження житла	2
13	Загартування та фізична культура як засіб зміцнення здоров'я	2
14	Гігієнічна характеристика засобів догляду за шкірою, ротовою порожниною	2
15	Гігієна одягу та взуття	2
16	Підготовка до модульного контролю 2	2
	Разом за III семестр:	32
IV СЕМЕСТР		
17	Вітаміни і вітамінізація харчових продуктів	2
18	Харчові продукти тваринного походження як джерело інфекційних захворювань	2
19	Шляхи забруднення харчових продуктів ксенобіотиками та заходи щодо їх профілактики	2
20	Підготовка до модульного контролю 3	2
21	Смакові речовини і харчові добавки	2
22	Харчова і біологічна цінність овочів і фрукти. Норми вмісту нітритів та нітратів в овочах і фруктах	2
23	Лабораторне дослідження готових страв	2
24	Ботулізм та його профілактика	2
25	Підготовка до модульного контролю 4	2
26	Вплив на організм електромагнітного випромінювання	2
27	Ультразвук та інфразвук як виробничі шкідливості	2
28	Гігієнічні вимоги до планування, обладнання, утримання промислових підприємств	2
29	Гігієна праці жінок та підлітків	2
30	Протирадіаційний захист у закладах охорони здоров'я	2
31	Підготовка до модульного контролю 5	3
	Всього за IV семестр:	31
	Разом:	63

Література для вивчення дисципліни	Основна (базова): • Даценко І.І., Габович Р.Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Підручник, 2-е вид. — К.: Здоров'я, 2004. • Нікберг І.І., Сергета І.В., Цимбалюк Я.І. Гігієна з основами екології. — К.: Здоров'я, 2001. • Основи екології та профілактична медицина: підручник / Д.О.Ластков, І.В. Сергета, О.В.Швидкий та ін.- К.: ВСВ «Медицина», 2017.- 472. • Загальна гігієна: Посібник для практичних занять / За заг. ред. І.І. Даценко. — Львів: Світ, 2001. • Литвинова Г.О. Ванханен В.Д. Гігієна.- К.: Здоров'я, 1994 • Литвинова Г.О. Техніка санітарно-гігієнічних досліджень, посібник.- К.: Вища школа, 1995 Додаткова: • Загальна гігієна з основами екології: Підручник / Кондратюк В.А., Сергета Б.Р., Бойчук Б.Р. та ін. / За ред. В.А. Кондратюка. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. – 592 с. • Комунальна гігієна / Є.Г. Гончарук, В.Г. Бардов, С.І. Гаркавий, О.П. Яворовський та ін.; за ред. Є.Г. Гончарука. — К.: Здоров'я, 2003. — 728 с. • Даценко І.І., Шегедин М.Б., Шашков Ю.І. Гігієна дітей і підлітків. — К.: Медицина, 2006. • Гігієна харчування з основами нутріціології: Підручник. — У 2 кн. / В.І. Ципріян, І.Т. Матасер, В.І. Слоботкін та ін.; за ред проф. В.І. Ципріяна. — К.: Медицина, 2007.— 544 с. • Гігієна та екологія: Підручник / За ред. В.Г. Бардова. — Вінниця: Нова книга, 2006. — 720 с. • Даценко І.І, Шегедин М.Б., Москвяк Н.В., Назар О.Ю. Гігієна праці і виробнича санітарія. — К.:Здоров'я, 2002. — 384 с. • Гігієна праці: Підручник / Ю.І. Кундієв, О.П. Яворовський, А.М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, НАМН України, проф. Ю.І. Кундієва, чл.-ком. НАМН України проф. О.П. Яворовського. — К.: ВСВ „Медицина”, 2011. — 904 с. • Гігієна та охорона праці медичних працівників: Навч. посібник / В.П. Москаленко, О.П. Яворовський, Д.О. Ластков. — К.: Медицина, 2009. — 176 с. • Нікберг І. І. Іонізуюча радіація і здоров'я людини. - К.: Здоров'я 1992.
Поточний та підсумковий контроль	Поточний контроль здійснюється на кожному <i>практичному занятті</i> з обов'язковим виставленням оцінки: <i>методи контролю:</i> усний (індивідуальний, індивідуально-фронтальний), письмовий, тестовий; <i>засоби діагностики рівня підготовки студентів:</i> питання для поточного контролю, тести, ситуаційні задачі, питання для модульного контролю № 1, № 2, № 3, № 4, № 5, питання до диференційованого заліку, індивідуальні завдання за бажанням студентів у випадку дослідницької роботи з мультимедійним супроводом. Підсумковий контроль проводиться у вигляді тестових завдань I, II, та III рівнів (теоретична частина), ситуаційних задач і практичних завдань (практична частина).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<i>Види навчальних занять:</i> лекції, практичні заняття; консультації; <i>методи навчання:</i> словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, самонавчання, проблемно-орієнтовне навчання, дослідницький; <i>форми контролю:</i> лекції, презентації, практичні, індивідуальні заняття,

самостійна робота студента, консультації тощо.
методи контролю: самоконтроль, поточний контроль, модульний контроль (тестові завдання та контроль практичних навичок), залік, випускова атестація тощо.
У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom.
Лекції та семінарські заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.
Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи)

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або GoogleClassroom.
У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;
САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;
МК модульний контроль;
МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;
СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;
ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
0-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

- Робота з нагрівальними приладами, лабораторним посудом, кислотами, лугами, легкозаймистими речовинами.
- Обладнання робочого місця, дотримання правил техніки безпеки під час роботи в санітарно-гігієнічній лабораторії.
- Визначення температури повітря.
- Визначення відносної вологості повітря.
- Визначення швидкості руху повітря.
- Визначення атмосферного тиску.
- Відбір проб ґрунту для лабораторного дослідження, оформлення супровідної документації.
- Проведення фізико-хімічного аналізу ґрунту.

- Відбір проб стічної води, консервування проб.
- Визначення фізико-хімічних показників стічної води.
- Відбір проб води для лабораторного аналізу.
- Визначення фізичних і хімічних показників якості води.
- Визначення вмісту залишкового хлору у воді.
- Визначення активного хлору в хлорному вапні.
- Визначення робочої дози хлорування.
- Дослідження природного освітлення.
- Дослідження штучного освітлення.
- Проведення санітарного обстеження житлового приміщення.
- Оцінювання умов проживання
- Відбір проб харчових продуктів та оформлення супровідної документації.
- Дослідження м'яса.
- Дослідження кулінарних виробів з посіченого м'яса
- Дослідження риби.
- Дослідження ковбасних виробів.
- Дослідження молока і кисломолочних продуктів.
- Дослідження харчових жирів.
- Дослідження борошна.
- Дослідження круп та макаронних виробів.
- Дослідження хліба.
- Визначення вмісту аскорбінової кислоти в харчових продуктах.
- Дослідження консервів.
- Дослідження безалкогольних напоїв.
- Визначення енергетичної цінності готових страв.
- Проведення відбору проб повітря для лабораторного дослідження.
- Приведення об'єму проб повітря до стандартних умов.
- Визначення пилу ваговим методом.
- Відбір проб повітря для визначення вмісту токсичних речовин.
- Визначення вмісту токсичних речовин у повітрі: діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду вуглецю, пари ртуті, хлору, хлороводню, аерозолу свинцю, пари оксидів азоту, сірководню, аміаку.
- Визначення токсичних речовин у повітрі приладом УГ-2.
- Визначення виробничою шуму та вібрації.
- Проведення дозиметричного контролю за об'єктами довкілля.
- Дослідження полімерних матеріалів.
- Робота з нормативно – технічною документацією в галузі гігієни.
- Проводити заходи з гігієнічного навчання та виховання населення.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

- Предмет, зміст та завдання гігієни та санітарії. Зв'язок з іншими дисциплінами та екологією.
- Чинників навколишнього середовища, їх вплив на здоров'я людей.
- Історія розвитку гігієни. Внесок українських вчених у формування гігієни як науки.
- Методи санітарно-гігієнічних досліджень. Гігієнічне нормування.
- Метрологія та стандартизація в діяльності лабораторій Лабораторного центру та Держпрод-споживслужби.
- Санітарне законодавство в Україні, основні положення.
- Екологія та екологічні проблеми сьогодення.
- Фізичні чинники повітря та їх гігієнічне значення.
- Температура повітря, гігієнічне значення, методика визначення.
- Вологість повітря, гігієнічне значення, методика визначення.
- Атмосферний тиск, гігієнічне значення, методика визначення.

- Швидкість руху повітря, гігієнічне значення, методика визначення.
- Погода, клімат, мікроклімат, їх гігієнічне значення. Геліометеотропні захворювання.
- Хімічний склад атмосферного повітря та його гігієнічне значення.
- Джерела забруднення атмосферного повітря, вплив забрудненого повітря на здоров'я людей.
- Охорона атмосферного повітря від забруднень.
- Гігієнічне та епідеміологічне значення ґрунту.
- Класифікація ґрунтів та їх гігієнічна оцінка.
- Поняття про біогеохімічні провінції та біогеохімічні ендемії, профілактика захворювань.
- Методика відбору проб ґрунту для фізико-хімічного, бактеріологічного та гельмінтологічного дослідження.
- Методика досліджень фізико-хімічних властивостей ґрунту.
- Методика приготування водної витяжки з ґрунту.
- Процеси самоочищення ґрунту. Показники санітарного стану ґрунту.
- Системи очищення населених місць. Їх гігієнічне та епідеміологічне значення
- Системи збору, видалення, знешкодження та утилізації твердих відходів.
- Санітарно-гігієнічне значення і способи очищення стічних вод.
- Методика відбору і консервування проб стічної води.
- Фізико-гігієнічні показники стічної води, методика їх визначення.
- Гігієнічне та епідеміологічне значення води. Норми водопостачання.
- Джерела водопостачання, їх гігієнічна характеристика.
- Централізоване і децентралізоване водопостачання.
- Гігієнічне значення забруднення і самоочищення води у водоймах.
- Показники якості питної води. Нормативний документ.
- Основні методи очищення та спеціальні методи поліпшення якості води.
- Методи знезаражування питної води.
- Санітарна охорона водойм від забруднення.
- Методи відбору проб води для дослідження.
- Способи консервування та зберігання проб води.
- Органолептичні та фізичні властивості води, методи дослідження.
- Жорсткість води, гігієнічне значення, методика визначення.
- Гігієнічне значення хлоридів у воді, методика визначення їх наявності.
- Гігієнічне значення сульфатів у воді, методика визначення їх наявності.
- Окиснення та розчинений у воді кисень, гігієнічне значення, методика його визначення.
- Азотовмісні сполуки у воді, гігієнічне значення, методика їх визначення.
- Гігієнічне значення заліза у воді, методика його визначення.
- Методи контролю за знезаражуванням питної води.
- Визначення робочої дози хлорування (хлоропоглинання)
- Методи очищення і знезаражування води у військово-польових умовах.
- Гігієнічні вимоги до планування населених місць.
- Гігієнічні вимоги до планування і опорядження житла.
- Будівельні матеріали, їх види, гігієнічна характеристика. Сучасні будівельні матеріали.
- Гігієнічні вимоги до освітлення житла.
- Методи дослідження природного освітлення. Нормативні значення.
- Методи дослідження штучного освітлення. Норми освітлення різних приміщень.
- Гігієнічні вимоги до мікроклімату житла.

- Опалення і вентиляція житла.
- Методика дослідження умов проживання людини.
- Предмет і завдання гігієни харчування. Функції їжі та різновиди харчування.
- Гігієнічні вимоги до раціонального харчування.
- Фізіолого-гігієнічне значення білків, жирів, вуглеводів, вітамінів. Норми фізіологічної потреби.
- Гігієнічна характеристика та дослідження м'яса.
- Методи дослідження кулінарних виробів з посіченого м'яса.
- Гігієнічна характеристика та дослідження риби.
- Гігієнічна характеристика та дослідження ковбасних виробів.
- Гігієнічна характеристика та дослідження молока.
- Гігієнічна характеристика та дослідження кисломолочних продуктів.
- Гігієнічна характеристик та дослідження борошна.
- Гігієнічна характеристик та дослідження хліба.
- Гігієнічна характеристик та дослідження круп та макаронних виробів.
- Визначення аскорбінової кислоти в харчових продуктах.
- Гігієнічна характеристика і дослідження безалкогольних напоїв.
- Методи консервування харчових продуктів та їх гігієнічне оцінювання.
- Гігієнічна характеристика консервів, презервів, харчових концентратів.
- Методи дослідження баночних консервів.
- Харчові отруєння мікробної етіології.
- Харчові отруєння немікробної етіології.
- Гігієнічні вимоги до підприємств громадського харчування.
- Предмет і завдання гігієни дітей і підлітків.
- Основні етапи розвитку дитини. Фізичний розвиток дітей і підлітків, методи його вивчення.
- Групи здоров'я.
- Гігієнічні вимоги до планування, обладнання школи та навчального процесу в ній.
- Гігієнічні вимоги до дитячих дошкільних закладів.
- Значення здорового способу життя та особистої гігієни для збереження і зміцнення здоров'я.
- Гігієна шкіри, одягу, взуття.
- Предмет і завдання гігієни праці. Гігієнічна класифікація праці.
- Фізіологічні зміни в організмі під час роботи. Втома, перевтома, їх профілактика.
- Виробничі шкідливості та професійні захворювання, їх класифікація.
- Виробничий мікроклімат. Захворювання, пов'язані з дією несприятливих мікрокліматичних умов, їх профілактика.
- Гігієнічна характеристика виробничого пилу та методика його визначення. Пневмоконіози.
- Шум як виробнича шкідливість, методика визначення рівня шуму. Шумова хвороба та заходи її профілактики.
- Вібрація як виробнича шкідливість, вплив на організм. Профілактика вібраційної хвороби.
- Шляхи надходження в організм. Комбінована, комплексна та поєднана дія хімічних речовин.
- Виробничі отрути та професійні інтоксикації. Заходи профілактики виникнення професійних інтоксикацій.
- Попередні та профілактичні медичні огляди, мета їх проведення.
- Гігієнічні вимоги до планування, обладнання, утримання промислових підприємств.
- Гігієна праці жінок та підлітків.
- Методи відбору проб повітря.

	• Приведення об'єму повітря до нормальних умов. • Методика визначення пилу в повітрі. • Методики визначення хімічних сполук у повітрі промислових підприємств (сульфуру (IV) оксиду, карбону (II) оксиду, карбону (IV), пари ртуті, хлору, хлороводню, аерозолів свинцю, пари оксидів нітрогену, сірководню, амоніаку). • Зміст і завдання радіаційної гігієни. Нормативна документація. • Природні і штучні джерела іонізуючого випромінювання. Одиниці вимірювання радіоактивного випромінювання. • Біологічна дія іонізуючого випромінювання. Основні види променевого уражень організму. • Допустимі рівні опромінення населення. Види радіаційного контролю. • Методи дозиметричного контролю за об'єктами довкілля (грунту, води, повітря, харчових продуктів). • Радіаційний захист при роботі з закритими і відкритими джерелами іонізуючих випромінювань. • Дезактивація. Її види. • Правила техніки безпеки, охорони праці та особистої гігієни при роботі в радіологічній лабораторії. • Правила техніки безпеки, охорони праці та особистої гігієни при роботі в санітарно - гігієнічній лабораторії.
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу